

Izmēģinājumprojekts "Atbalsta pasākumu sniegšana bezpajumtniekiem"

AKTUALITĀTES

Informācija ievietota 2023. gada 23. oktobrī

Iepazīst Polijas pieredzi darbā ar bezpajumtniekiem

No 16. līdz 18. oktobrim Liepājas pilsētas Sociālā dienesta pārstāvji – dienesta direktora vietnieks Ainārs Bunka un projektu daļas vadītāja Laura Pakule- Krūče kopā ar pašvaldības Nekustamo īpašumu pārvaldes speciālistu pabija pieredzes apmaiņas vizītē Varšavā un Krakovā Polijā, kur kopā ar kolēģiem no Rīgas un Valmieras piedalījās Sabiedrības integrācijas fonda pilotprojekta “Mājoklis vispirms” Polijas pieredzes izpētē.

Varšavā tika apmeklēta Varšavas bezpajumtnieku patversme, kuru vada biedrība Monar, tur bezpajumtniekiem tiek nodrošinātas naktsmājas un ēdināšana. Varšavas integrācijas fonds dalījās savā pieredzē, kā tiek nodrošināta programmas “Mājoklis vispirms” ieviešana Varšavā. Tur patversmi var saņemt jebkurš Polijas iedzīvotājs, kam nav savas dzīvesvietas, ir arī iespēja pieteikties un saņemt pašvaldības dzīvokli.

Krakovā Latvijas delegācijas dalībnieki apmeklēja Svētā tēva Pio biedrību, kas nodrošina pilna spektra pakalpojumu bezpajumtniekiem Krakovas pilsētā. Biedrība saņem atbalstu no valsts un ziedotājiem, tā nodrošinot savu darbību. Tā nodrošina bezpajumtnieku pilnīgu integrāciju atpakaļ sabiedrībā, sākot ar ēdināšanas nodrošināšanu, pilnu higiēnas ciklu (dušas, frizieris, zobārsts, ginekologs, dažādu atbalsta personālu (sociālo darbinieku, psihoterapeitu, karjeras konsultantu), un beidzot ar praktiskām apmācībām (šūšana, kokapstrāde, datorapmācība, angļu valodas apmācības), biedrība sadarbojas ar uzņēmējiem, kur bezpajumtnieki var doties praksē un vēl arī strādāt.

Kopumā ļoti vērtīgs brauciens un secinājumi, ka arī pie mums Latvijā bezpajumtnieku jautājums būtu jāiekļauj dienaskārtībā, jāiekļauj bezpajumtnieki kā mērķgrupa pašvaldības mājokļu nodrošināšanai un jāpiedāvā risinājumi bezpajumtnieku integrēšanai sabiedrībā un darba tirgū.

Pieredzes apmaiņas pasākumā piedalījās projekta partneri - pašvaldību pārstāvji no Rīgas un Liepājas valstspilsētas pašvaldībām, Valmieras novada pašvaldības, kā arī Latvijas Samariešu apvienības un SI Safege Baltija pārstāvji.

Pasākums tika organizēts projekta “Dažādības veicināšana” Nr. 9.1.4.4./16/I/001 Izmēģinājumprojekta atbalsta pasākumu sniegšana bezpajumtniekiem ietvaros.

Informācija ievietota 2023. gada 3. aprīlī

Viedokļraksts ziņu portālā "Delfi"

Kristians Zalāns: Vai dizains var risināt bezpajumtnieku vajadzības?

Kā Latvijā radies Nakts patversmes pakalpojums, vai izraušanās no bezpajumtniecības ir tikai cilvēka motivācijas jautājums? Par šiem jautājumiem un Latvijā unikālo pilotprojektu sadarbībā ar Sabiedrības Integrācijas fondu "Atbalsta pasākumi bezpajumtniekiem", kas tiek īstenots arī Liepājā, iespējams lasīt antropologa Kristiana Zalāna viedokļa rakstā <https://www.delfi.lv/news/versijas/kristians-zalans-vai-dizains-var-risinat-bezpajumtnieku-vajadzibas.d?id=55385316>

"Šis pilotprojekts beigsies 2023. gada otrajā pusē. Neatkarīgi no pilotprojekta izdošanās vai neizdošanās, jau šobrīd ir skaidrs, ka šis ir viens no nozīmīgākajiem pagrieziena punktiem tajā, kā Latvijā domājam par atbalsta pakalpojumiem bezpajumtniekiem un šo cilvēku vajadzībām kopš laikiem, kad tika veidotas pirmās bezpajumtnieku patversmes".

Informācija ievietota 2023. gada 30. martā

"Mājoklis vispirms" izmēģinājuma projekta piešķirtajā mājoklī turpina dzīvot 94% sadarbības personu

2022. gada septembrī pēc Sabiedrības integrācijas fonda (Fonda) iniciatīvas Rīgā, Liepājā un Valmierā tika uzsākts meklēt jaunus risinājumus, izmantojot "Mājoklis vispirms" pieeju. Tā pamatā ir mājokļa un atbalsta pakalpojumu sniegšana bezpajumtniekiem jeb cilvēkiem bez pastāvīgas dzīvesvietas, lai personām attīstītu dzīves prasmes veiksmīgai integrācijai sabiedrībā. Pirmos sešu mēnešus pēc pakalpojuma uzsākšanas jau redzamas pozitīvas izmaiņas un pirmie rezultāti.

Mājoklis vispirms (no angļu val. Housing First) ir pakalpojums, kas deviņdesmito gadu sākumā dizainēts ASV ar mērķi mazināt bezpajumtniecību personām ar augstām atbalsta vajadzībām.

Pakalpojuma pamatā ir uzskats, ka jebkurš cilvēks ar individualizētu atbalstu ir gatavs savam mājoklim un ka mājoklis ir cilvēka pamatvajadzība, kas kalpo par galveno atbalsta punktu citu jautājumu risināšanā. Pakalpojuma labie rezultāti, ka 70-95% personu mājokli saglabā un vēlas risināt arī cita rakstura jautājumus, nodrošinājuši tā izplatīšanos arī citur pasaulē. Pašlaik lielākajā daļā Eiropas valstu bezpajumtniecības mazināšanai darbojas kāda "Mājoklis vispirms" programma.

Latvijā izmēģinājumsprojekts pēc Fonda iniciatīvas ar Eiropas Sociālā fonda finansējumu tika uzsākts 2022. gada septembrī, un kopš projekta sākuma pakalpojuma sniegtās iespējas izmanto 49 personas. Pakalpojumu īsteno Latvijas Samariešu apvienība sadarbībā ar Sociālā atbalsta un izglītības fonda Kurzemes ģimeņu atbalsta centru "Liepāja". Vidējais pakalpojuma sadarbības personu vecums ir 54 gadi. 22 pakalpojuma saņēmēji ir vīrieši, bet 23 sievietes. 14 dalībnieki bez pastāvīgas dzīvesvietas bijuši vairāk nekā 10 gadus, 11 – 4-9 gadus, 10 – 1-3 gadus, bet 10 līdz vienam gadam.

Kopumā pirmais pusgads uzrāda labus mājokļa saglabāšanas rezultātus – lielākā daļa atbalsta pakalpojumu saņēmēju nevēlas atgriezties patversmē un pakāpeniski risina dažādus juridiskos, sociālā atbalsta, parādu un ar nodarbinātību saistītos jautājumus. Pēc 6 mēnešiem izmēģinājumsprojekta ietvaros piešķirtajā mājoklī turpina dzīvot 46 jeb 94% klientu. Katram pakalpojuma saņēmējam tiek meklēti individuālajām vajadzībām pielāgoti risinājumi, kas ietver sociālā darbinieka un mentora atbalstu, lai risinātu dažādus jautājumus, sākot no dokumentu sakārtošanas līdz darba atrašanai, kā arī psiholoģiska un juridiska atbalsta piesaisti.

Pirmie mēneši parāda, ka ir vajadzīgs aptuveni mēnesis, lai izveidotos laba sadarbība starp pakalpojuma saņēmēju un atbalsta personām. Tajā pašā laikā izveidotā sadarbība un atbalsts tiek novērtēts augstu, ievērojami palielinot iespējas risināt dažādus jautājumus. Kopš septembra pakalpojuma pilnveidošanai notikušas arī divas dizaina domāšanas darbnīcas, kurās pakalpojuma sniegšanā iesaistītās puses ciešā sadarbībā ar bezpajumtniekiem jeb sadarbības personām meklēja veidus, kā uzlabot pakalpojuma piešķiršanu, samazināt nedrošības un neuzticības sajūtu, kā arī kā uzlabot sadarbību starp iesaistītajām pusēm un ātrāk nodrošināt mājoklī nepieciešamās lietas un papildu atbalstu.

"Šis projekts dod iespēju uz bezpajumtniecības problēmu paraudzīties no citas prizmas, pamanīt sistēmas nepilnības un atrast tādus risinājumus, kas bezpajumtniecības problēmu risinātu jau pašā saknē, ne tikai cīnītos ar sekām. Mēs arī meklējam kā palīdzēt veidot dziļāku izpratni un attieksmes maiņu pret cilvēkiem, kas nonākuši bezpajumtniecības stāvoklī Latvijā. Izmēģinājumsprojekta ietvaros veidojam datus pamatotus ilgtermiņa risinājumus, ko varēs izmantot visas iesaistītās puses (valsts, pašvaldību iestādes, NVO u.c.), kam tas ir būtiski." stāsta Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāta direktore Zaiga Pūce.

Kopumā līdzšinējā pieredze rāda, ka pieejas "Mājoklis vispirms" un citu sociālo pakalpojumu integrācija ir divu virzienu process, kas pieprasa gan mainīt līdzšinējo domāšanu par to, kas ir cilvēka pamattiesības un vajadzības, kā organizēt sadarbību, gan kā motivēt un dod ievērojamu atspērienu risināt veselības, juridiskas, sociālas un darba problēmas. Lai gan pilnvērtīgākus secinājumus par sociālās iekļaušanas rezultātiem parasti iespējams izdarīt pēc 2 gadiem, pirmajā pusgadā pakalpojuma efektivitāte mājokļa saglabāšanā uzrāda līdzvērtīgus datus kā citur Eiropā, rosinot projektā iesaīkto turpināt.

Sadarbības ietvaros līdz 2023. gada augusta beigām plānots bezpajumtniekiem nodrošināt plašāku, individuālajām vajadzībām pielāgotu atbalstu, t.sk. mājokļa nodrošināšanu, savukārt pēc izmēģinājumsprojekta beigām izveidotais pakalpojuma dizains (jauni risinājumi un piemēroti

Latvijai bezpajumtniecības mazināšanā), t.sk. ieviešanas rekomendācijas, būs pieejams visām Latvijas pašvaldībām.

Informācijai:
Ilze Sarkanābola
SABIEDRĪBAS INTEGRĀCIJAS FONDS
Sabiedrisko attiecību vadītāja
Tālrunis: +371 26 265 774

Informācija ievietota 2023. gada 9. martā

Sabiedrības Integrācijas fonda pārstāvji apmeklē Liepāju

7. un 8. martā Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) pārstāvji klātienē apmeklēja Liepājas pilsētas domes Sociālo dienestu, lai pārrunātu izmēģinājumuprojekta “Atbalsta pasākumu sniegšana bezpajumtniekiem” aktualitātes Liepājā.

Sociālajā dienestā SIF projekta koordinatori Ilze Dūmiņa (Dažādības vadības nodaļas vadītāja), Evija Kleina (Dažādības vadības nodaļas programmas koordinatore) un Kārlis Lakševics, projekta pētnieks no SIA "Safege Baltija" kopā ar Sociālā dienesta vadību un pašvaldības Nekustamā īpašuma nodaļas vadītāju Māri Egmani pārrunāja projekta gaitu Liepājā un pirmos secinājumus, kuri projekta noslēgumā tiks apkopoti arī priekš citām Latvijas pašvaldībām.

Ilze Dūmiņa pauda atzinību Liepājas pašvaldībai par uzņēmību un drosmi vieniem no pirmajiem iesaistīties šajā izmēģinājumuprojektā kopā ar Rīgas un Valmieras pašvaldībām.

Sociālā dienesta direktore Diana Mejere atzinīgi novērtēja šī izmēģinājumprojekta mērķi - sniegt bezpajumtniekiem tādu atbalstu, kas motivē un nodrošina iespējas saskarsmes un dzīves prasmju attīstībai, atkarību mazināšanai, nodarbinātības veicināšanai un mājokļa saglabāšanai. “ Ikvienā darbspējīgā bezdarbnieka atgriešana normālā dzīvē un darba tirgū būtu ieguvums sabiedrībai” , uzsvēra direktore.

SIF pārstāvji apmeklēja arī SAIF Kurzemes reģiona ģimeņu atbalsta centrs , lai tiktos ar mentoriem, kuri ikdienā strādā ar desmit projektā iesaistītajiem Liepājas bezpajumtniekiem.

Projekta pētnieks un viens no dizaina darbnīcu rīkotājiem Kārlis Lakševics tikās gan ar mentoriem, gan projektā iesaistītajiem bezpajumtniekiem, lai uzzinātu viņu viedokli un noskaņojumu.

Kopumā trijās pašvaldībās Latvijā šajā projektā iesaistīti ap 50 bezpajumtniekiem. Projekts turpināsies līdz 2023. gada decembrim.

Informāciju sagatavoja: Gunta Jākobsone, Sociālā dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste, m.t. 29106561, e-pasts: gunta.jakobsone@liepaja.lv

Informācija ievietota 2022. gada 8. augustā

Liepājā uzsāk izmēģinājumprojektu par cerīgāko bezpajumtnieku atgriešanu sabiedrībā

Augustā Liepājā uzsākts Sabiedrības Integrācijas fonda (SIF) pilotprojekts "Atbalsta pasākumu sniegšana bezpajumtniekiem", kas tiek īstenots sadarbībā ar pašvaldību ESF līdzfinansētā projekta "Dažādību veicināšana" aktivitātē. Projekta mērķis ir mazināt bezpajumtniecības problēmu, mēģinot atgriezt sabiedrībā vismaz 10 bezpajumtniekus - īpaši izvēlētu mērķa grupu no cerīgākajiem Nakts patversmes klientiem, kuri var un vēlas dzīvot patstāvīgi.

Izmēģinājumprojektā paredzēts testēt šo pakalpojumu vispirms Liepājā, Rīgā un Valmierā, izmantojot "mājoklis vispirms" pieeju un paralēli ieviešot katra cilvēka individuālajām vajadzībām pielāgotus risinājumus - sniedzot speciālistu atbalstu, kas motivē un nodrošina iespējas saskarsmes un dzīves prasmju attīstībai, atkarību mazināšanai un nodarbinātības veicināšanai. Tiek izstrādāts atbalsta pakalpojuma apraksts, kurus nodrošinās pakalpojuma sniedzēji - "Latvijas Samariešu apvienība", piemēram, speciālistu konsultācijas (sociālā darbinieka, psihiatra, narkologa, jurista u.c.), sociālo prasmju atjaunošanas konsultācijas un psihologa konsultācijas, veselības uzlabošanas un higiēnas pasākumi, informatīvi izglītojoši pasākumi u.c.

Liepājas pašvaldība no savas puses veikusi vienistabas dzīvokļu atlasīšanu projektā iesaistīto bezpajumtnieku izmitināšanai, kurus apņēma ar pašu nepieciešamāko ikdienas dzīvei. Veikta arī iesaistāmo bezpajumtnieku atlase un sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu izveidoti pakalpojumu apraksti. Projekta vadību nodrošinās Liepājas pilsētas domes Sociālais dienests sadarbībā ar Nekustamo īpašuma pārvaldi.

Projekta ietvaros no Eiropas Sociālā fonda piešķirto kompensāciju 30 000 eiro pašvaldība primāri izmantos aktuālo ar mājokļa labiekārtošanu (t.i., remonta darbu veikšanu, mēbeļu un citu sadzīves priekšmetu iegādi u.c.) saistīto izdevumu segšanai. Mājokļa pieejamība mērķa grupas šīm personām tiek nodrošināta atbalsta pasākumu īstenošanas laikā - no 2022. gada 1. septembra līdz 2023. gada 30. augustam.

"Mājoklis vispirms" pieeja ir plaši atbalstīta programma ASV, Kanādā un Eiropā, kuras laikā atbalsta pakalpojumi tiek organizēti vienlaicīgi ar dzīvokļa nodrošināšanu, proti, bezpajumtnieki uzsāk patstāvīgu dzīvi savā mājoklī uzreiz pēc iestāšanās programmā. Apkopotie dati citās valstīs liecina, ka programma kopumā ir ekonomiski efektīvāka kā ierastā pieeja, kurā personām līdz mājvietas piešķiršanas brīdim ir jāiziet noteikti rehabilitācijas un motivācijas programmas soļi.

Lai gan nakts patversmēs, līdztekus īslaicīgas uzturēšanās iespējām, uzturam un personiskās higiēnas iespējām, personai ir pieejams arī sociālā darba speciālista atbalsts sociālo problēmu risināšanā, tas visbiežāk nav pietiekams būtisku izmaiņu panākšanai.

"Esam pieraduši, ka bezpajumtnieks asociējas tikai ar cilvēkiem, kas guļ uz ielas, bet vajadzētu saprast, ka tie ir arī cilvēki, kuri dažādu apstākļu dēļ nonākuši pie mums Nakts patversmē un paši saviem spēkiem nespēj no šīs dzīves problēmu loka izkļūt. Tāpēc atbalstu izmēģinājumprojektu, lai dotu iespēju cerīgākajiem Nakts patversmes klientiem mēģināt sākt dzīvi no jauna. Tie pirmām kārtām būs cilvēki, kuri ir darba spējīgā vecumā, sadarbojas ar sociālajiem darbiniekiem atkarību novēršanā, izrāda vēlmi tikt galā ar savām parādsaistībām utt.", komentē Liepājas Nakts patversmes vadītāja Oksana Martinova.

SIF sekretariāta direktore Zaiga Pūce norāda, ka bezpajumtniecība ir visredzamākais un galējais nabadzības un atstumtības apliecinājums Latvijā. “Būtiska ir mājokļa problēma, nereti bezpajumtniekiem nav derīgi personu apliecinoši dokumenti vai vispār nav piešķirts personas kods, plaši izplatīta alkohola atkarības problēma. Tāpat bezpajumtniekiem bieži ir raksturīgas zemas saskarsmes prasmes, kas saistītas ar šķiršanos vai konfliktiem ģimenē, kā arī svarīgu attiecību trūkums dzīvē. Lai cilvēkiem sniegtu atbalstu un palīdzētu atkal iekļauties sabiedrībā, meklēsim jaunus un kompleksus risinājumus, pārņemot arī citu valstu pieredzi, kur šis jautājums ir aktuāls un tiek risināts ar labiem rezultātiem - Zviedrijas, Vācijas, Somijas labo praksi,” skaidro Zaiga Pūce.

Izmēģinājumu projektu “Atbalsta pasākumu sniegšana bezpajumtniekiem” plānots īstenot līdz 2023.gada beigām. Pēc izmēģinājumu projekta beigām tā ieviešanas rekomendācijas būs pieejamas arī citām Latvijas pašvaldībām. Projekts tiek īstenots sadarbībā ar Sabiedrības Integrācijas fondu (SIF) un ar Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējumu. Projekta kopējais finansējums ir 650 000 eiro, tajā skaitā Liepājas pašvaldībai – 30 000 eiro.

Informāciju sagatavoja: Gunta Jākobsone, Sociālā dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste, m.t. 29106561, e-pasts: gunta.jakobsone@liepaja.lv

